

การพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นศิลปินที่ประสบความสำเร็จ:
รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์
A study of the concept of self-development
to become a successful artist: associate Professor
dr.Supachai Chansuwan

สุจิตรา พุ่มพึ้ง¹ ปิยวดี มากพา²
Suchitra Phumpueng, Piyawadee Makpa

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นศิลปินที่ประสบความสำเร็จ: รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นศิลปินที่ประสบความสำเร็จของรองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพรูปแบบกรณีศึกษา มุ่งเน้นหาข้อสรุปเรื่องแนวทางการพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นศิลปินที่ประสบความสำเร็จ โดยมีขอบเขตการศึกษา ประวัติ ปัจจัย หลักการ แนวคิด ของ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์ และศิลปินที่ประสบความสำเร็จท่านอื่นๆ โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสอบถาม ผู้ที่เป็นกรณีศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่สามารถให้ข้อมูลในมุมมองที่มีต่อกรณีศึกษา หรือศิลปินที่ประสบความสำเร็จท่านอื่นๆ มาจัดระบบข้อมูลโดยใช้ทฤษฎีการพัฒนาตนเองของ Bandura เรื่องการรับรู้ ความสามารถของบุคคลพัฒนามาจากปัจจัยหลัก 4 ประการ และทฤษฎีการฝึกทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ผู้วิจัยคาดว่า การจัดระบบข้อมูลจะทำให้เห็นแนวทางขั้นตอนของกรณีศึกษาได้ชัดเจนขึ้นและยังสามารถที่จะเป็นแนวทางเพิ่มเติมสำหรับผู้ที่ประสงค์จะพัฒนาตนเองด้านการเป็นศิลปิน สามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบเพื่อเป็นแนวทางหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาตนเองได้ รวมถึงหลักสูตรที่ผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นนาฏศิลป์ สามารถนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางในการประยุกต์การจัดกิจกรรมหรือสิ่งสนับสนุนเพื่อเป็นการปรับพื้นฐานให้ผู้เรียนก่อนที่จะให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง

คำสำคัญ (Keywords): การพัฒนาตนเอง; นาฏศิลป์; การประสบความสำเร็จ

Received: 2023-05-10 Revised: 2023-07-11 Accepted: 2023-07-12

¹ สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ Program in Art Education, Faculty of Fine Arts Srinakharinwirot University

² สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ Department of Dance, Faculty of Fine Arts Srinakharinwirot University. Corresponding Author e-mail: piyawadee@g.swu.ac.th

Abstract

This research article is part of a research on self-development of successful artists: Associate Professor Dr.Supachai Chan Suwan is intended to study the way of self-development to be a successful artist of the associate professor.Supachai Chan Suwan is a qualitative research, case study model. Focus on the conclusion of the self-development approach to successful artists. With scope, education, history, factors, principles, concepts of Associate Professor Dr.Supachai Chan Suwan and other successful artists By collecting information from interviews, inquiries, case studies And those involved who can provide information from their perspective on case studies Or other successful artists Let's organize the information system using self-development theory.Bandura's perception The ability of a person to develop comes from the 4 main factors and the theory of practice skills of Harrow. Researchers expect that the data system will make clear the process of the case study and can also be an additional guideline for those wishing to develop themselves.Being an artist Can use the information to make one way that helps in self-development Including courses that produce graduates for dance arts Research results can be used as guidelines for applying activities or support as a basis for students before allowing students to develop themselves.

Keywords: Self-development; artist; success

บทนำ (Introduction)

รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์ ถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องในด้านความเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ และยังเป็นที่ยอมรับสำหรับบุคคลทั่วไปทั่วในด้านความเป็นศิลปิน ครูและนักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์ มีผลงานทั้งด้านวิชาการ อาทิ บทความวิชาการตีพิมพ์ในวารสาร บทความตีพิมพ์ในหนังสือ บทความภาษาอังกฤษ และผลงานวิจัยที่รวบรวมองค์ความรู้ด้านการศึกษานาฏศิลป์ในประเทศไทยที่ยังไม่ได้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายมารวบรวมออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้ยังมีผลงานด้านการสร้างสรรค์ชุดการแสดงอีกมากมายเช่น เชิ้งโป่งกลาง ดุ่ยฉายมั่งตราเป็นต้น เคยดำรงตำแหน่งบริหาร อาทิ คณบดีคณะศิลปนาฏดุริยางค์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ และยังมีผลงานต่างๆอีกมากมายทั้งในบทบาทผู้แสดง บทบาทครูผู้ถ่ายทอด และทำคุณประโยชน์ในสังคมโดยใช้ความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์จนเป็นที่ยอมรับและได้รับยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติด้านศิลปะการแสดง สาขานาฏศิลป์ไทย ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นศิลปินแห่งชาติที่ได้รับการยกย่องในอายุ 50 ปี นับว่าอายุน้อยที่สุดในสาขาศิลปะการแสดง แต่เนื่องด้วยผลงานที่เป็นที่ประจักษ์จึงได้รับการยกย่อง (มิชค์แมกกาซีน, 2561)

การประสบความสำเร็จนั้นเกิดขึ้นจากการสั่งสมประสบการณ์ การศึกษาเรียนรู้โดยใช้พื้นฐานความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง ซึ่งในส่วนของพัฒนาตนเองในกรณีของ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ นั้น มีการพัฒนาต่อเนื่องทั้งด้วยตนเอง และครูผู้สอน จนกระทั่งทำให้สามารถสร้างเอกลักษณ์การพ็อนรำได้อย่างโดดเด่นที่มีต้นแบบและต้นฉบับเป็นของตนเองดังนี้การรำโชนตัวพระด้วยท่าทางสง่างามสงบนิ่งสุภาพการรำละครนอกรำไปพร้อมกับใช้อารมณ์ตามท้องเรื่องการรำละครในด้วยความนิ่มนวลแสดงอารมณ์เพียงเล็กน้อยการรำละครพันทางด้วยมาดเท่โก้ๆ และได้มีการพัฒนาเอกลักษณ์การพ็อนรำของตนเองขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งครูผู้สอนหลายท่านได้เอ่ยปากชมว่าเป็นคนที่รำได้สวยงามตั้งแต่ศีรษะจรดเท้าได้แก่การออกท่าทางจะตึงสรีระส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตลอดเวลาเช่นการรำโชนจะวางสีหน้าให้สงบนิ่งในทุกอารมณ์การรำละครพันทางจะแสดงออกทางอารมณ์คือยิ้มหรือปลายตาไปตามไหล่ที่กระทยายเพื่อให้ดูมีชีวิตชีวาอย่างขึ้นสิ่งเหล่านี้เขาพยายามฝึกพัฒนาฝึกฝนตลอดเวลาเพื่อให้ผู้ชมได้ทราบทันทีว่าลีลาของเขามีความแตกต่างจากศิลปินท่านอื่น นายศุภชัย จันทร์สุวรรณ แสดงนาฏศิลป์ให้ประชาชนชื่นชมมาตั้งแต่วัยเยาว์จบจนปัจจุบันอย่างต่อเนื่องในเวลาไม่ต่ำกว่า 40 ปีจึงมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของผู้ชมมาทุกยุคทุกสมัย(อัมไพวรรณ เดชะชาติ, 2554, น.100-113)

ซึ่งจากการสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ ท่านได้กล่าวว่า สมัยก่อนไม่ค่อยมีสื่อบันเทิงมากนักเมื่อมี ลิเก จั้ว หรือละคร มาเปิดการแสดงใกล้บ้านก็จะตามครอบครัวไปชมเสมอและเมื่อกลับมาบ้านก็จะทำท่าทางเลียนแบบตัวละคร นับได้ว่าความชื่นชอบในเรื่องของศิลปะการแสดงฝังเข้ามาตั้งแต่เด็กโดยปริยาย พอเข้าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาก็ได้เรียนนาฏศิลป์ไทยโดยเป็นการฝึกซ้อมละครเวลาตอนเย็นหลังเลิกเรียนเพื่อแสดงในงานของโรงเรียน และได้เข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยนาฏศิลป์กรมศิลปากร โดยมีใจรักในวิชาการด้านนาฏศิลป์ด้วยตนเองมิได้ถูกบังคับให้เรียนหรือมีความจำเป็นต้องเรียนจึงศึกษาวิชานาฏศิลป์อย่างไฝรู้ทำให้ได้รับการต่อท่ารำจากครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องได้แก่ครูลมุล ยมะคุปต์ ครูอุดม อังศุธร โดยลักษณะการเรียนจะเป็นฝึกปฏิบัติเรื่องของนาฏศิลป์ในตอนเช้าและช่วงบ่ายจึงจะเรียนวิชาสามัญ แต่นอกจากนั้นยังได้ศึกษาด้วยตนเอง โดยการศึกษาลีลาท่ารำอันเป็นกลวิธีของครูแต่ละท่านจากการดูศิลปินที่มีชื่อเสียงแสดงโชนละคร และชมการแสดงนาฏศิลป์จากสื่อมวลชนอื่นๆ เช่น ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ด้วยวิธีการสังเกตและนำมาฝึกซ้อมประยุกต์ให้เหมาะสมกับตนเองอยู่เสมอ (ศุภชัย จันทร์สุวรรณ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 กุมภาพันธ์ 2566)

ด้วยเรื่องราวดังกล่าวของท่าน ทำให้ท่านเป็นจุดเด่นที่น่าสนใจ ในเรื่องการพัฒนาตนเอง และยังคงมีกลุ่มคน ครู อาจารย์ หรือนักวิชาการอีกหลายคน ที่มีจุดหมายที่ก้าวไปสู่การเป็น ที่ยอมรับยกย่องในวงการนาฏศิลป์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญที่ควรจะนำเสนอแนวทางเพื่อช่วยในการสร้างเสริมหรือพัฒนาศักยภาพของในการพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งแนวทางที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนให้บรรลุเป้าหมายนั้น ควรมีแนวทางหรือแนวคิดต้นแบบในรูปแบบบุคคลเพื่อเป็นแรงจูงใจหรือเส้นทางการพัฒนาตนเองตามรอยบุคคลนั้น ๆ ซึ่งสำหรับวงการนาฏศิลป์ไทยในปัจจุบัน ผู้ที่มีลักษณะเด่นในด้านทักษะการปฏิบัติที่พัฒนามาจากแนวคิดอันเป็นแรงขับเคลื่อนที่ส่งผลให้มีลักษณะเฉพาะและมีคุณวุฒิที่โดดเด่นกว่าคนในช่วงวัยเดียวกัน (อัมไพวรรณ เดชะชาติ, 2554, น.100-113)

จากการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทรสุวรรณ เกี่ยวกับข้อมูลด้านแนวคิดของท่านเอง ท่านได้กล่าวว่า “เตือนตัวเองเสมอว่าการเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด แม้จะมีหน้าที่การงานตำแหน่งต่างๆ ที่สังคมมอบให้ก็ไม่ใช่ว่าสิ่งยืนยันว่าเราจะรู้ทุกสิ่งทุกอย่างและรู้มากกว่าผู้อื่น โดยเฉพาะในวงการศิลปะแขนงนี้ ไม่มีใครเก่งที่สุด ไม่มีใครเก่งคนเดียว และไม่มีใครเก่งกว่าใคร” ท่านจึงเป็นผู้ที่พัฒนาตนเองอยู่เสมอซึ่งในทุกความสำเร็จเกิดจากการพัฒนาตนเองของท่านตลอดเวลา

เมื่อกล่าวถึงการพัฒนาตนเองนั้น ถือว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้บุคคลใดบุคคลก้าวไปสู่ความสำเร็จได้ เนื่องจากในปัจจุบันบริบทการใช้ชีวิตล้วนเป็นกรอบมาตรฐานที่ตั้งไว้ เช่น หลักสูตรรูปแบบ ทำให้การถ่ายทอดความรู้ทุกคนจะได้รับในรูปแบบเดียวกัน แต่จุดต่างที่จะเป็นตัวแปรที่สามารถทำให้แต่ละบุคคลมีความต่างกัน คือทักษะการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองของแต่ละบุคคล ทั้งในด้านการพัฒนาทักษะการรับรู้ในชั้นเรียน รวมถึงการพัฒนาทักษะต่างๆ นอกเวลา ซึ่งจะนำมาสู่ความเป็นคุณลักษณะเฉพาะส่วนตัวของบุคคล นอกจากกรณีศึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทรสุวรรณ แล้วยังมีศิลปินที่ประสบความสำเร็จอีกหลายท่านที่สำเร็จโดยมีผลมาจากการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจากศึกษาและสัมภาษณ์ศิลปินในสาขานาฏศิลป์ พบว่า ศิลปินที่ศึกษาสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรอื่นๆ ที่ไม่ใช่นาฏศิลป์แต่ในปัจจุบันได้รับยกย่องเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานาฏศิลป์ โดยเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุนี้ผลมาจากการฝึกฝนพัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้นอกชั้นเรียนอันเกิดมาจากปัจจัยโดยรอบที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จ เช่น อาจารย์ประดิษฐ์ ปราสาททอง ศิลปินศิลปาธร เป็นต้น

นอกจากวงการศิลปินด้านนาฏศิลป์ไทยในประเทศไทยแล้วในวงการศิลปินต่างประเทศก็มีนักเต้นที่ประสบความสำเร็จจากทักษะการพัฒนาตนเองจนไปสู่การสร้างเอกลักษณ์จนเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงในปัจจุบัน เช่น มาร์ธา เกรแฮม (Martha Graham) นักเต้น/นักออกแบบท่าเต้นที่พัฒนาท่าเต้นที่ได้จากการเรียนในโรงเรียนที่ฝึกสอนท่าเต้นทางวัฒนธรรม สุดท้ายเธอได้พัฒนาผสมผสานท่าเต้นและได้ออกแบบท่าเต้นในรูปแบบของตนเองได้อย่างมีเอกลักษณ์และได้ตั้งคณะเต้นรำเป็นของตนเองซึ่งมีชื่อเสียงไปทั่วโลก

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยมีความเห็นว่าการศึกษานาฏศิลป์และการพัฒนาตนเองของศิลปินที่ประสบความสำเร็จนั้น จะทำให้ได้เผยแพร่องค์ความรู้เรื่องของการพัฒนาตนเองอันจะเป็นประโยชน์ผู้ที่มุ่งมั่นที่จะเป็นศิลปินที่ประสบความสำเร็จทั้งในรูปแบบของการนำไปเป็นแนวทางหรือนำไปประยุกต์ใช้ประกอบกับแนวทางของตนเอง เพื่อขึ้นไปสู่ความสำเร็จที่มีแบบอย่างหรือต้นแบบที่จะทำพัฒนาอย่างตรงตามเป้าหมาย และอาจจะเป็นการกระบวนกรบางส่วนที่อาจจะยังไม่ตรงตามเป้าหมาย อาจนำไปสู่ความสำเร็จไปรวดเร็วขึ้น

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาตนเองสู่การเป็นศิลปินแห่งชาติ ในกรณีศึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทรสุวรรณ โดยใช้ทฤษฎีการฝึกทักษะปฏิบัติของแอโรว์มาใช้ในการจัดระบบข้อมูลสำหรับการจัดทำแนวทางพัฒนาตนเองด้านทักษะการปฏิบัติกรโดยข้อมูลทฤษฎีดังกล่าวมีความสอดคล้องทางพัฒนาการการฝึกปฏิบัติให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุดตามลำดับขั้นตอนรวมถึงสามารถต่อยอดความรู้ทางทักษะได้อีกด้วย ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้

ทฤษฎีนี้เป็นตัวช่วยในการจัดระบบจะทำให้เห็นแนวทางขั้นตอนของกรณีศึกษาได้ชัดเจนขึ้นและยังสามารถที่จะเสนอแนะแนวทางเพิ่มเติมจากศิลปินท่านอื่นๆ ได้อย่างมีระบบมากขึ้น โดยข้อมูลที่ใช้จะรวบรวมข้อมูลจากชีวประวัติ ปัจจัย และกระบวนการต่าง ๆ ในชีวิตที่ถูกสังสรรค์ หรือเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต ทั้งในด้านการได้รับการเลี้ยงดู การศึกษา รวมทั้งชีวิตการทำงาน มาวิเคราะห์และนำเสนอออกมาเป็นแนวการพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นศิลปินที่ประสบความสำเร็จได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นศิลปินแห่งชาติ กรณีศึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพในรูปแบบของกรณีศึกษาโดยมุ่งเน้นที่จะหาข้อสรุปในเรื่องแนวทางการพัฒนาตนเองไปสู่ศิลปินแห่งชาติ กรณีศึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ ในด้านการพัฒนาตนเอง งานวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตที่จะศึกษาประวัติ ปัจจัย ประสบการณ์และแนวความคิด ของ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ เพื่อใช้ข้อมูลมาเสนอเป็นแนวการพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นศิลปินที่ประสบความสำเร็จ โดยนำเสนอผลสรุปของงานวิจัยในเชิงพรรณนาประกอบไปด้วยแนวทาง วิธีคิด วิธีทำ รวมถึงบริบทที่นำไปสู่ความสำเร็จ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลของงานวิจัยชิ้นนี้ คัดเลือกในรูปแบบเฉพาะเจาะจง คือ โดยมีรายละเอียดเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

- ลูกศิษย์ โดยปัจจุบันต้องประกอบอาชีพนาฏศิลป์ ทั้งมีสังกัดและอิสระ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดท่ารำจากกรณีศึกษาโดยตรง

- เพื่อน

1) เพื่อนร่วมงาน โดยจะต้องเป็นผู้ที่เคยร่วมแสดงในงานเดียวกันหรือฝึกซ้อมมาด้วยกัน

2) เพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยจะต้องเป็นผู้ที่เรียนร่วมชั้นเรียนกับกรณีศึกษา ในระดับใด

ระดับหนึ่ง

3) เพื่อนร่วมชั้นเรียนที่มีความต่อเนื่อง เช่น เคยร่วมชั้นเรียนมากกว่า 1 ช่วงวัย

หรือร่วมชั้นเรียนที่มีโอกาสได้มาปฏิบัติงานร่วมกัน

- ครูผู้สอน โดยต้องเป็นครูผู้ถ่ายทอดทักษะการปฏิบัติให้กับกรณีศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลผู้เป็นกรณีศึกษา และสัมภาษณ์บุคคลในวงวิชาการทางด้านนาฏศิลป์และหลักสูตร โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวิเคราะห์เอกสาร รูปแบบของแบบวิเคราะห์เอกสารมุ่งเน้นเอกสารที่มีแหล่งที่มาที่ชัดเจน น่าเชื่อถือได้และมีข้อมูลตรงกับเนื้อหาของงานวิจัยหรือมีความเกี่ยวข้องอันจะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย
2. แบบสัมภาษณ์

2.1 รูปแบบการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

โดยมีส่วนของคำถามหลักที่มุ่งเน้นข้อมูลที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และในส่วนของคำถามที่ต้องความคิดเห็นหรือข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับการใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่างๆ ที่อาจจะมีเพิ่มเติมขึ้น (อาจจะเป็นการสัมภาษณ์เดี่ยวหรือสัมภาษณ์กลุ่มก็ได้)

2.2 รูปแบบการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (Indepth Interview)

โดยเป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับคำถามและลำดับขั้นตอนของการสัมภาษณ์แต่เป็นการพูดคุยในเชิงการสนทนาและสอบถามความคิดเห็นข้อเท็จจริงหรือการเล่าเรื่องราวประสบการณ์ต่างๆที่ได้พบเจอ

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การตรวจแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านข้อมูลโดยตรง ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบหา ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าความสอดคล้อง (IOC)

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมในงานวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. การสัมภาษณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ในงานวิจัย
3. การสัมภาษณ์บุคคลผู้เป็นกรณีศึกษา ในงานวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล

ตรวจสอบคุณภาพข้อมูลเรื่องแนวคิดในการพัฒนาตนเองของ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทรสุวรรณ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องมาตรวจสอบด้วยวิธี (FOCUS GROUP) จากนั้น นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ และ

ข้อมูลจากบุคคลผู้เป็นกรณีศึกษามาตรวจสอบ แบบสามเส้าโดยการวิธีการหาความเชื่อมั่น และแปรความทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการนำเสนอข้อมูลเรื่องการพัฒนาตนเองของศิลปินแห่งชาติ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำเสนอผลการวิจัยโดยการศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์กรณีศึกษา ผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา และศึกษาจากเอกสาร พบว่า การที่ท่านประสบความสำเร็จนั้นเป็นเพราะท่านเป็นผู้ที่มีความสามารถและมีผลงานในเชิงประจักษ์ด้านศิลปะการแสดงนาฏศิลป์ และด้านการเผยแพร่วัฒนธรรม รวมถึงการมีคุณธรรมจริยธรรมครบถ้วนตามคุณสมบัติของศิลปินแห่งชาติ ผู้วิจัยจึงนำเสนอข้อมูลของรองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์ ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ และทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัยโดยวิเคราะห์ตามช่วงเวลา

ผลการวิจัย (Research Results)

สรุปผลการวิจัย

แนวทางการพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นศิลปินแห่งชาติของ รศ.ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์ ผู้วิจัยจำแนกผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วนคือ ด้านปัจจัยการพัฒนาตนเอง และด้านการฝึกปฏิบัติทักษะการแสดง

ด้านปัจจัยการพัฒนาตนเองของ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์ จำแนกออกเป็นปัจจัยภายนอกและภายใน โดยสรุปตามทฤษฎีการพัฒนาตนเอง ของ Bandura การรับรู้ความสามารถของบุคคลพัฒนามาจากปัจจัยหลัก 4 ประการ ดังนี้

1. ประสบการณ์จากความสำเร็จ (Enactive Attainment)
 - การได้รับคัดเลือกให้แสดงให้บทบาทที่สำคัญในชุดการแสดงนั้นๆ อยู่เสมอ
2. การได้เห็นตัวแบบประสบความสำเร็จ (Vicarious Experience)
 - การมีครูผู้สอนเป็นบุคคลต้นแบบ
3. การพูดชักจูงจากผู้อื่น (Verbal Persuasion)
 - การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว และคนรอบข้างที่มีส่วนในการส่งเสริม
 - ได้รับคำแนะนำจากครูผู้สอน
4. สภาวะทางกาย (Physiological State)
 - รูปร่าง สรีระ ทั้งดงาม มีช่วงแขน ปลายมือ และปลายเท้าที่เรียวยาวอ่อนช้อย
 - การจัดลำดับระบบความคิดของตนเอง

- ความรัก ความชอบในการแสดง มีพรสวรรค์ เรียนรู้ได้ไว การมีระเบียบวินัย

ด้านการฝึกปฏิบัติทักษะการแสดงของ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์ สามารถสรุปผลได้จากการฝึกตามทฤษฎีการฝึกทักษะปฏิบัติของแอโรว์ ที่จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ

- เลียนแบบเพื่อจดจำรายละเอียดของท่ารำแทนการจดในสมุดบันทึก
- การศึกษาจากครูและเลียนแบบให้สมบูรณ์
- ฝึกซ้อมด้วยเองโดยใช้รายละเอียดที่ได้จดจำมาจากครูผู้สอน

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง

- ฝึกซ้อมต่อหน้าครูเพื่อให้ได้รับการจับท่า หรือให้คำแนะนำ
- ทำตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำที่ถูกต้องสมบูรณ์

- การฝึกซ้อมให้มากๆ ทบทวนอยู่เสมอ

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก

- สามารถที่จะมีพื้นฐานทักษะที่มีความสมบูรณ์ งดงามตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทย
- ฝึกซ้อมซ้ำๆ จนเกิดความแม่นยำในกระบวนท่า

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

- การศึกษาประเภทของการแสดง
- ทำความเข้าใจกับดนตรีประกอบการแสดงยึดการฟังจังหวะเป็นหลัก

และรู้จักการไต่ทำนองเพลง

- การศึกษาภูมิหลังของตัวละคร บทละคร
- ศึกษาร่างกายของตนเองที่เป็นลักษณะเฉพาะ
- การตั้งใจ ท่าทาง พัฒนาตนเอง
- การวิเคราะห์บทบาทร่วมกับตนเองแล้วและสร้างออกมาเป็นรูปแบบของตัวละครนั้นๆ

ผนวกกันจนเกิดเป็นรูปแบบของผู้แสดงเอง

รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์ มีแนวทางการพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นศิลปินแห่งชาติ จำแนกออกเป็น 2 องค์ประกอบคือ 1)ด้านปัจจัยในการพัฒนาตนเอง มีความ

สอดคล้องกับ ทฤษฎีของ Bandura ที่ว่าด้วยการรับรู้ความสามารถของบุคคลพัฒนามาจากปัจจัยหลัก 4 ประการ โดยทั้ง 4 ประการนั้นเป็นปัจจัยที่ทำให้กรณีศึกษาเกิดการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ จำแนกออกตามบริบท และช่วงเวลา และ 2) การฝึกปฏิบัติ มีความสอดคล้องกับ ทฤษฎีการฝึกทักษะปฏิบัติของแฮร์วีย์ 5 ขั้น โดยทั้ง 5 ขั้นนั้นรองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ ใช้ในการฝึกปฏิบัติตามลำดับขั้นที่ 1-5

ภาพประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาตนเองของ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ

ที่มา: ผู้วิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้ที่ประสงค์จะพัฒนาตนเองด้านการเป็นศิลปินสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบเพื่อเป็นแนวทางหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาตนเองได้

1.2 หลักสูตรที่ผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นนาฏยศิลป์ สามารถนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางในการประยุกต์การจัดกิจกรรมหรือสิ่งสนับสนุนเพื่อเป็นการปรับพื้นฐานให้ผู้เรียนก่อนที่จะให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องแนวคิดการพัฒนาตนเองของศิลปินที่ประสบความสำเร็จในทุกแขนงสาขาเพื่อครอบคลุมของข้อมูลที่เป็นบุคคลด้านศิลปะของประเทศชาติ

2.2 ควรมีการนำแนวทางที่ได้จากผลวิจัยนี้ไปทดลองใช้เพื่อวัดผลว่าแนวทางดังกล่าวสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการแสดงที่มีเอกลักษณ์หรือไม่

เอกสารอ้างอิง (References)

- เขมรัฐ อิมอรั้ง. (2562). *เส้นทางสู่วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ: การศึกษาพหุชีวิตประวัติ*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พรรณศักดิ์ สุชี. (2554). *การเปิดสอนหลักสูตรศิลปะการแสดงในสถาบันอุดมศึกษาของไทย : ปัญหาเรื่องแนวคิดจินตนิยมในสังคมทุนนิยมบริวาร*. วารสารนักบริหาร, 31(4), 80-91.
- พระเทพเวที (ป.อ.ปยุตโต). (2531). *พัฒนาตน*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกลดคิมทอง.
- พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551. (2551). *มาตรฐานการกำหนดตำแหน่งด้านนาฏยศิลป์*. สืบค้นจาก <https://www.ocsc.go.th/job/%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%8F%E0%B8%A8%E0%B8%B4%E0%B8%A5%E0%B8%9B%E0%B9%8C>
- พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓. (2553). *การกำหนดสาขา คุณสมบัติหลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกของศิลปินแห่งชาติ*. สืบค้นจาก <https://prkan1.files.wordpress.com/2013/06/lukgen56.pdf>
- ไพศาล ไกรสิทธิ์. (2542). *การพัฒนาตน*. ราชบุรี: สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- มณฑรา ธรรมบุศย์. (ม.ป.ป.). *ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา*. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/psychologybkf1/home/citwithyaphathnakar/thvdi-kar-reiyn-ru-thang-sangkham-khxng-baen-dura>
- มิเกลแมกกาซิน. (2561). *ผศ.ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์*. สืบค้นจาก <https://www.mixmagazine.in.th/00003469>
- เรียม ศรีทอง. (2542). *กระบวนการพัฒนาตน พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน: หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานสถาบันราชภัฏ*.
- วินัย เพชรช่วย. (ม.ป.ป.). *การพัฒนาตน Self Development*. สืบค้นจาก https://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/Self_Development.htm
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2536). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมิตรา อุ่นเปีย, และ ขนบพร วัฒนสุขชัย. (2557). *ผลการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดของแฮร์โรว์ ที่มีต่อความสามารถในการปั้นของเด็กอายุ 9-11 ปี*. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 9(1), 458-472.
- อัมไพวรรณ เดชะชาติ. (2554). *ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์ ศิลปินแห่งชาติ “มังกรแห่งผู้ชนะสิบทิศ”*. นิตยสารศิลปากร, 54(5), 100-113.